

VÝZVY ESG PRO ČESKÉ BANKOVNICTVÍ Z POHLEDU AKADEMIKA

1. ESG Summit Fakulty financí a účetnictví VŠE

16. června 2023

Vysoká škola ekonomická v Praze

Obsah

1. Úvod

2. Institut udržitelných financí a ESG

3. Zelené bankovní produkty v ČR – případová studie

4. Výzvy ESG pro české bankovníctví z pohledu akademika

5. Závěr

Úvod

- Téma udržitelnosti resp. ESG se v ekonomii zkoumá dlouhodobě (Knoepfel, 2004)* a narůstá její význam s rostoucí inherencí politiků
- ESG = omnitrend v bankovníctví
- ESG se stává tématem pro všechny sféry (akademická, státní, privátní)
- Institut udržitelných financí (IUF), který se zabývá udržitelnými financemi a ESG, byl založen v roce 2022 na Fakultě financí a účetnictví (FFÚ) VŠE
- Tématem ESG se zabývají i další fakulty VŠE, ale IUF se zaměřuje primárně na finanční instituce a energetiku
- Banky jsou transformátor rizika (kupují riziko a prodávají jistotu), existuje mnoho ESG rizik pro banku, což je zároveň i obchodní příležitost

*Knoepfel, I. (2004). Who Cares Wins. Financial Sector Initiative.

https://www.unepfi.org/fileadmin/events/2004/stocks/who_cares_wins_global_compact_2004.pdf

Obsah

1. Úvod

2. Institut udržitelných financí a ESG

3. Zelené bankovní produkty v ČR – případová studie

4. Výzvy ESG pro české bankovníctví z pohledu akademika

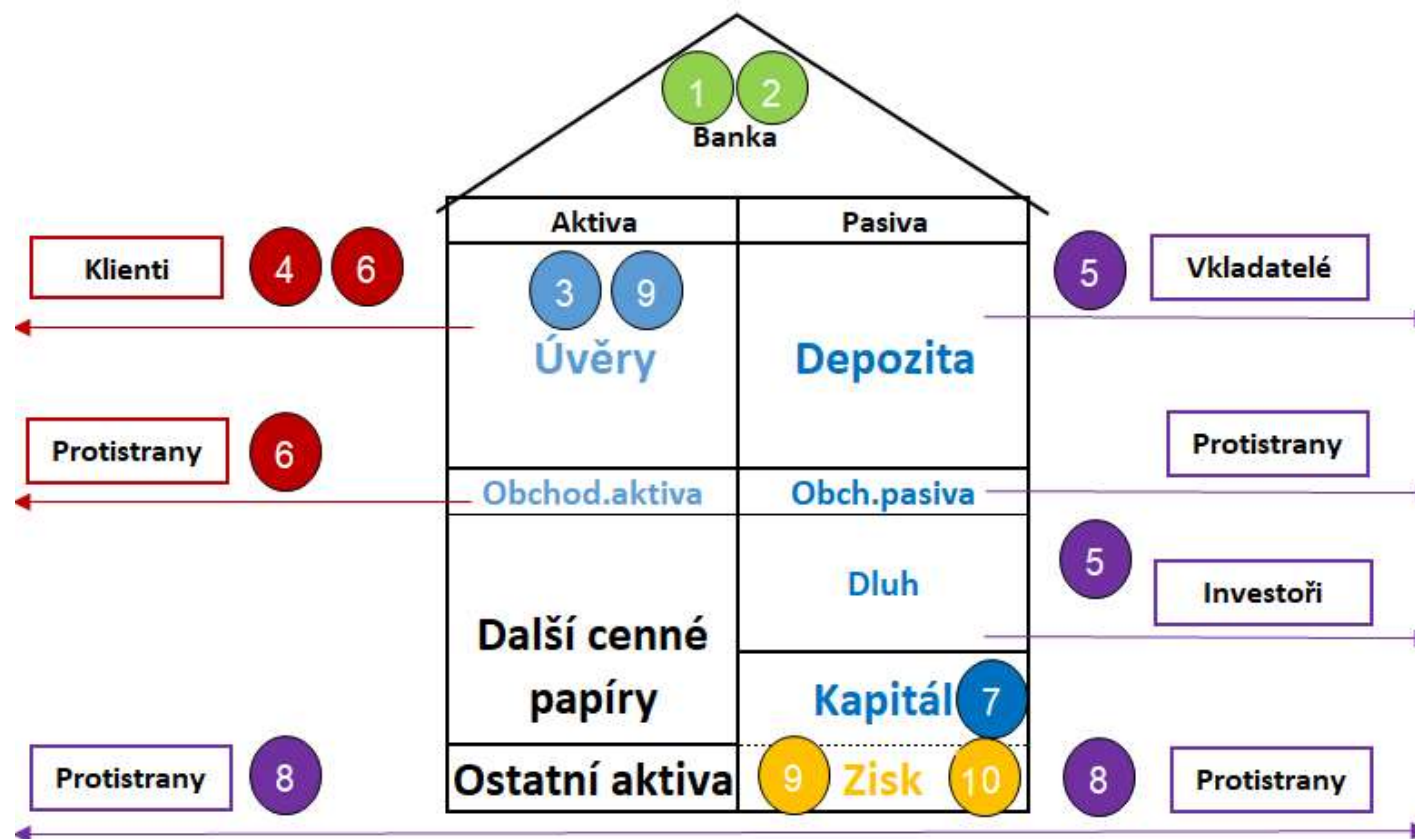
5. Závěr

Institut udržitelných financí (IUF)

- Institut udržitelných financí (IUF) je ústav FFÚ VŠE, který sdružuje odbornou veřejnost a studenty se zájmem o udržitelné finance a ESG (<https://iuf.vse.cz/>)
- **Dlouhodobá vize IUF je stát se respektovanou ESG platformou sdružující zástupce univerzitní, státní a privátní sféry v ČR** (tzv. princip trojité šroubovice)
- IUF se zabývá primárně finančním sektorem a energetikou
- **1. osvětový pilíř:** IUF jako platforma (např. ESG Summit FFÚ VŠE)
- **2. pedagogický pilíř:** IUF jako vzdělávací centrum (např. certifikovaná ESG školení pro zaměstnance finančních institucí, ESG projekty, studentské absolventské práce na zadané ESG téma, průzkumy mezi studenty)
- **3. výzkumný pilíř:** IUF jako výzkumné pracoviště (např. smluvní výzkum, granty základního a aplikovaného výzkumu, evropské granty)

*ESG = Environment, Social, Governance

IUF bude zkoumat ESG rizika a dopady regulace (nejen) v bankách

Zdroj: Autor podle KPMG (2021). ESG risks in banks

Ocenění ESG a řízení rizik v bankovníctví = výzva

- 1 Zohlednění udržitelnosti v **obchodní strategii a organizačním nastavení/corporate governance**
- 2 Přizpůsobení **produktového a zákaznického portfolia**
- 3 Identifikace/klasifikace udržitelných **aktiv**
- 4 Nabídka udržitelného **financování klientům**
- 5 **Refinancování udržitelnými nástroji**
- 6 Zohlednění ESG (rizik) při **oceňování a řízení rizik**
- 7 Zohlednění rizik ESG v **rámcí kapitálového požadavku**
- 8 Zahrnutí kritérií ESG do **distribučního procesu (včetně MiFID II)**
- 9 **Reporting** vlastních rizik ESG a jejich dopadu dozorujícím orgánům a zainteresovaným stranám
- 10 **Správa dat** ESG

Zdroj: Autor podle KPMG (2021). ESG risks in banks

Dopady greenwashingu na finanční rizika úvěrových institucí

Financial risk	Competent authorities		Stakeholders*	
	Relevant	Not relevant	Relevant	Not relevant
Reputational risk	80 %	6.66 %	36.8 %	0 %
Operational risk	56.67 %	20 %	31.6 %	0 %
Strategic & business risk	36.67 %	30 %	26.5 %	1.5 %
Funding risk	26.66 %	63.33 %	22.8 %	6.6 %
Credit risk	23.33 %	46.66 %	20.6 %	8.1 %
Market risk	20 %	36.66 %	16.9 %	8.1 %
Liquidity risk	13.33 %	66.66 %	16.9 %	8.8 %

Zdroj: EBA (2023). EBA PROGRESS REPORT ON GREENWASHING MONITORING AND SUPERVISION, 31 May 2023

* Většina zainteresovaných stran (64 %) nevedla žádné hodnocení nebo odpověděla „nevím“.

Obsah

1. Úvod

2. Institut udržitelných financí a ESG

3. Zelené bankovní produkty v ČR – případová studie

4. Výzvy ESG pro české bankovníctví z pohledu akademika

5. Závěr

Pilotní výzkum IUF

- Monitoring zelených* bankovních produktů (výzkum) IUF ve spolupráci se studenty FFÚ VŠE pod vedením Marka Smrčky
- Případová studie: zelených bankovních produktů bank v ČR (Komerční banka, ČSOB, ČS, Moneta, RB) a ve světě (Nordea Bank, DNB ASA, Deutsche Bank, Tridos Bank)
- Podkladová data do výzkumu byla verifikována jednotlivými bankami v ČR
- Metodologie: 4 kategorie produktů a činností

*podle definice IUF, ne vždy zcela v 100% souladu s regulací (riziko greenwashingu)

Rozdělení produktů a činností 1/2

1. Aktivní

- i. Zelené úvěry
- ii. Zelené hypotéky

2. Pasivní

- I. Zelené penzijní spoření
- II. ISA* (varianta zeleného penzijního spoření)
- III. Zelená depozita
- IV. Zelené dluhopisy (emitované)

*ISA = Individual Savings Account

Rozdělení produktů a činností 2/2

3. Neutrální

- I. Recyklované karty
- II. Zelené pojištění
- III. Udržitelné investování v rámci správy majetku
- IV. Zelené investiční fondy

4. Poradenské služby

- I. Udržitelné podnikání
- II. Stavba budov
- III. Dotační programy pro korporát
- IV. Enviromentální vzdělávání
- V. Zelené dluhopisy (poradenství)

Výsledky výzkumu (IUF bude aktualizovat)

Produkty	Název banky				
	Komerční banka	ČSOB	Česká spořitelna	Moneta Money Bank	Raiffeisenbank
Aktivní produkty					
Zelené úvěry	X	X	X	X	X
Zelené hypotéky	X	X	X		X
Pasivní produkty					
Zelené penzijní spoření ISA (varianta zeleného penzijního spoření)			X	X	
Zelené dluhopisy (emitované)		X	X		X
Zelená depozita					
Poradenské služby					
Poradenství v oblastech udržitelného podnikání	X	X	X		X
Poradenství při stavbě udržitelných budov	X	X	X		X
Dotační poradenství pro korporátní klienty	X	X	X		X
Enviromentální vzdělávací programy	X	X		X	X
Zelené dluhopisy (poradenství)	X	X	X		X
Neutrální produkty					
Zvýhodněné zelené pojištění		X			
Recyklované platební karty	X	X	X		X
Uržitelné strategie v rámci správy majetku (privátní bankovnictví)	X	X			
Zelené investiční fondy	X	X	X	X	X
Počet	10	12	10	4	10

Zdroj: IUF (2023). Zelené bankovní produkty v ČR – případová studie. Institut udržitelných financí, 16. 6. 2023

Obsah

1. Úvod

2. Institut udržitelných financí a ESG

3. Zelené bankovní produkty v ČR – případová studie

4. Výzvy ESG pro české bankovníctví z pohledu akademika

5. Závěr

Výzvy ESG pro české bankovníctví z pohledu akademika

- 1) ESG data governance (data banky, dodavatelů i klientů)
- 2) Implementace ESG regulací v EU
- 3) Získání/udržení talentovaných ESG expertů
- 4) Ocenění a řízení ESG rizik
- 5) Vzdělávání zaměstnanců v oblasti ESG

Obsah

1. Úvod

2. Institut udržitelných financí a ESG

3. Zelené bankovní produkty v ČR – případová studie

4. Výzvy ESG pro české bankovníctví z pohledu akademika

5. Závěr

Závěr

- 1) ESG = omnitrend v bankovníctví, který přináší do bankovníctví nejen rizika ale i obchodní příležitosti
- 2) Vize IUF → stát se respektovanou ESG platformou sdružující zástupce univerzitní, státní a privátní sféry v ČR
- 3) Červen 2024: ESG Summit FFÚ VŠE

Děkuji za pozornost.

Prof. PhDr. Petr Teplý, Ph.D.
Institut udržitelných financí
Fakulta financí a účetnictví
Vysoká škola ekonomická v Praze
nám. W. Churchilla 4
130 67 Praha 3
Tel.: + 420 224 095 186
E-mail: petr.teply@vse.cz

Apendix: definice 1/2

• Aktivní bankovní produkty

- Zelené úvěry – účelem těchto úvěrů jsou přímé udržitelné investice nebo investice za cílem zvýšení udržitelnosti společnosti, disponují sníženou úrokovou sazbou (zvyšují udržitelnost bankovních aktiv, pro banky jsou žádoucí)
- Zelené hypotéky – obdobné zeleným úvěrům, tyto hypotéky jsou poskytovány na stavby, které splňují určité energetické požadavky/na udržitelné části domu

• Pasivní bankovní produkty

- Zelené penzijní spoření – podobné jako investiční fondy, banka zhodnocuje vložené peníze pomocí udržitelných investic
- Udržitelné investování v rámci správy majetku – podle nových nařízení investoři vyplňují tzv. „Sustainability preference questionnaire“, banka na základě preferencí alokuje majetek (podle articles)
- Zelená depozita - vklady, které zpravidla disponují sníženou úrokovou sazbou, na oplátku banka tuto sumu investuje do udržitelných investic

Apendix: definice 2/2

- **Neutrální bankovní produkty**

- Zelené investiční fondy – fondy, které obsahují udržitelné investice (Article 8 a 9). Nutné podotknout, že banky přiřazují articles (6, 8 a 9) interně
- Recyklované karty – tyto banky nabízejí platební karty z recyklovaných materiálů nebo virtuální karty
- Zelené pojištění – nabízí vyšší krytí bez cenové přírážky, na nemovitost, které splňují určité ekologické standardy

- **Poradenské služby**

- Banky zprostředkovávají/nabízí širokou škálu rad svým klientům (korporátním i retailovým), často jde o vzdělávací programy, dotační poradenství, emise zelených dluhových CP a jiné formy poradenství v podnikání